

Sjoerd Kuyper

Bizar

δ

het is de bedoeling dat ik jou normaal maak

Vrijdag 10 juli 13.45

Als je zo lelijk bent als ik, kun je een hoop lol hebben.

Niemand let op je. Ik bedoel, niemand zit de hele poos verliefd naar je te gluren, je kunt opstaan en weglopen als je er zin in hebt, niemand die het ziet en het duurt zeker een uur voor iemand vraagt: 'Hé, waar is Sallie Mo?' In een uur kun je veel doen.

Je kunt een bank beroven of een moord plegen.

Dan zegt iedereen: 'Nee, Sallie Mo kan het niet hebben gedaan, die zat hier te lezen. Toch?'

Ik heb er nooit gebruik van gemaakt want tot vanmiddag dertien uur tweeëndertig heb ik niks anders gedaan dan lezen.

Ik kon het al toen ik drie was en daarvoor deed ik alsof. Als ik een boek één keer had gehoord, kende ik het uit mijn hoofd.

Als je de tekst dan hardop zegt en op het goede moment de bladzij omslaat, denken ze al gauw dat je kunt lezen.

Als ze op je letten tenminste. Maar lelijke baby's vinden ze nog erger dan lelijke pubers, lelijke baby's mogen eigenlijk niet bestaan. Dus doen ze alsof je niet bestaat. Eigenlijk doet iedereen altijd alsof. Je kunt nooit zeker weten wat mensen denken. Alleen in boeken. Dat leg ik later uit. Ik heb tien jaar lang de hele dag kunnen lezen. Niemand die me stoorde, niemand die me vroeg of ik zin had om te zoenen achter de heg of te zwemmen bij zonsondergang, 'helemaal alleen met z'n tweetjes'.

Niemand heeft me ooit gevraagd om in een film te spelen.

Kappen.

Nu.

Dit moet het beste boek van de wereld worden dus eerst avonturen en daarna pas een beetje denken op papier.

Iedereen moet zó graag willen weten hoe het verdergaat dat ze mijn gedachten op de koop toe nemen.

Ook niet meteen vertellen wie iedereen is en wie zijn vader is en zijn moeder, want dan is het of je de Bijbel zit te lezen en

daar ben zelfs ik niet doorheen gekomen.

Mijn moeder en ik waren als altijd de eersten. We hadden de boot van tien uur genomen en waren om half twaalf op het eiland en om twaalf uur op de camping en om half een stonden onze tentjes. We slapen ieder in een eigen tent, mijn moeder en ik. Niet omdat ik dat zo graag wil, maar omdat zij, zegt ze, de vrijheid wil hebben om te doen en laten waar ze zin in heeft, zeker in de vakantie.

Opa David zei altijd: ‘Vrijheid is in de trein zitten met een geldig vervoersbewijs.’ Maar mijn moeder bedoelt met vrijheid dat ze de hele vakantie op zoek kan gaan naar een nieuwe vader voor mij. Zo noemt ze dat: een nieuwe vader zoeken voor Sallie Mo. Als ze er een gevonden heeft gaat ze testen of het een goeie nieuwe vader is. Dat doet ze in haar tent. Daar wil ze mij niet bij hebben. Ik snap het. Ik haat het. Ik ben eraan gewend. Maar daarom zijn we dus altijd vroeg op de camping. Dan heeft zij de eerste keuze.

Ze had de witte wijn al in de koelbox en ik zat de laatste bladzijden van *Hamlet* te lezen toen Dylan en zijn moeder opdoken tussen de bomen.

‘Daar heb je ze,’ kirde mijn moeder, ‘gezellig hè, Sallie Mo?’
‘Enorm gezellig,’ zei ik.

Dat was de tweede keer dat ik loog vandaag.

‘Al strakke kontjes gespot?’ riep Dylans moeder.

Ze stortten zich in elkaars armen en drukten hun lichamen zo stevig tegen elkaar dat ik dacht dat hun tieten uit hun rug zouden ploppen. Kan handig zijn. Als je baby zo lelijk is dat je haar liever niet ziet als ze bij je drinkt. Mij keurde ze geen blik waardig, Dylans moeder, maar Dylan knipoogde naar me. Hij is de enige die weet dat ik besta. Maar hij houdt het geheim.

‘Alles in orde, Sallie Mo?’

‘Perfect, Dylan.’

Dat was mijn derde leugen. En daarom mag ik nu drie maanden lang geen boek meer lezen. Bizar.

Ik schrijf later over de dood van opa David en zijn kat maar toen ze dood waren moest ik naar een psychiater, omdat ze vonden dat

ik vreemd had gedaan en bang waren dat ik het contact met het 'echte leven' zou verliezen. Ik ging iedere week naar hem toe. Bloem heet hij. Dat is zijn achternaam. Dokter Bloem.

Ik ben twaalf keer bij hem geweest.

Gisteren zei hij: 'Sallie Mo, je gaat op vakantie, het lijkt me verstandig als je een poosje niet leest. Drie maanden – oké? Ga leven buiten je boeken. Bekijk alles, denk na over alles wat je ziet. Lezen is denken met het hoofd van een ander, het wordt tijd dat je met je eigen hoofd gaat denken. En ga op zoek naar het sublieme. Ik weet het goed met je gemaakt: als je drie keer het sublieme meemaakt, mag je weer lezen, ook als de drie maanden nog niet om zijn.'

Over het sublieme hebben we vaak gepraat, dokter Bloem en ik. Oude filosofen vonden het in de ontembare krachten van de natuur: onweer, aardbevingen, dubbele regenbogen, watervallen, vulkaanuitbarstingen – dingen die maken dat je heftiger leeft dan ooit tevoren. Sneeuw kan helpen.

'Maar het kan ook zijn als je langs een dijk loopt,' zei dokter Bloem, 'links het land, rechts het water, en de zon komt op uit de mist boven het water en even is alles helemaal perfect.'

'Alsof het hele heelal in je hoofd zit,' zei ik, 'in je hart. Of andersom, dat jij het hele heelal vult, dat je samenvalt met alles.'

'Jij snapt het, Sallie Mo, dat doet me deugd. Volgens mij is het sublieme een zeer zeldzaam moment waarop je blij bent dat je bent geboren.'

Dokter Bloem is geen lachebek, dat kwam me goed uit.

'Heb jij het sublieme wel eens meegemaakt, Sallie Mo?'

'In de echte wereld?' vroeg ik. Hij knikte. Ik dacht aan die keer, een paar jaar geleden, dat ik hier op de camping was en het regende zacht en iedereen zat in zijn tent of in de kantine of was naar het juttersmuseum en ik zat alleen aan de rand van het zwembad en er dwarrelde een blad van een boom en dat landde op het water.

'Landen is een stom woord in dit geval,' zei ik.

'Maakt niet uit,' zei dokter Bloem.

‘Nou,’ zei ik, ‘dat blad viel dus precies goed. Ik vind het moeilijk om uit te leggen wat ik met precies goed bedoel maar toen dat blad zo viel, precies goed dus, toen was alles in de wereld ook precies goed. Ik was ontzettend gelukkig.’

En ik begon te huilen. Om een blaadje op het water van een zwembad. Op een camping. Bizar. Wat dokter Bloem deed was ook precies goed. Hij stond op, liep naar het raam en ging naar buiten staan kijken. Hij wachtte gewoon tot ik zin had om verder te gaan met het gesprek.

‘Het is over,’ zei ik na een poosje. Hij draaide zich om en zei: ‘Naar dat soort momenten moet je op zoek gaan, Sallie Mo, je kunt ze overal vinden, zelfs bij mensen, ik zweer het.’

‘Misschien ben je dan even terug in de tijd voor je geboorte,’ zei ik, ‘daar lijkt het op.’

‘Jezus, Sallie Mo, het is de bedoeling dat ik jou normaal maak, maar jij maakt mij nog gekker dan ik al was.’ En toen moesten we lachen, dokter Bloem en ik, niet hard, absoluut niet hard, meer als twee blaadjes die precies goed naast elkaar op het water van een zwembad vallen. In de regen.

Maar gisteren kregen we ruzie, vlak voor ik wegging.

Over de waarheid. We begonnen in zijn spreekkamer, gingen verder op de trap en in de gang, en eindigden op straat. Het duurde zeker een kwartier en ik zal het later wel eens opschrijven allemaal maar het kwam erop neer dat dokter Bloem vindt dat de waarheid eigenlijk flauwekul is en dat ik juist vind dat je altijd naar de waarheid moet zoeken, dat dat het hoogste is in het leven.

‘Het hoogste in het leven,’ zei dokter Bloem, ‘is dat je gedichten naar het Chinees worden vertaald en het allerhoogste is dat je in een kikker verandert.’ Dat was een goeie maar ik was te kwaad om te lachen. En ik heb een hekel aan dieren. Echt. Aan allemaal.

‘Als jij zo van de waarheid houdt,’ zei dokter Bloem, ‘moet je eens proberen om één dag niet te liegen.’

‘Hoe bedoel je?’

‘Probeer het maar eens.’

‘Ik doe niet anders.’

‘Ben je verliefd?’

‘Nee.’

‘En Dylan dan?’ Shit! Dat had ik in ons eerste gesprek verteld. Over Dylan. Vrij veel. Ik weet zeker dat Dylan zich omdraaide in zijn graf toen ik ‘nee’ zei. Of in ieder geval kwaad lag te stuiven in zijn urn. Als hij dood was geweest. Maar dat was hij niet. Volgens mij. Ik bedoel, iedereen die je niet ziet bewegen of hoort praten waar je bij bent, kan dood zijn. Ik was opeens ontzettend bang dat Dylan dood was.

‘Ik zal het je nog makkelijker maken,’ zei dokter Bloem, ‘als jij in één dag minder dan drie keer liegt, mag je weer lezen. Deal?’

‘Dus ik mag twee keer liegen?’

‘Helemaal niet liegen is niet te doen, dat is onmenselijk.’ Deal.

Ik begon vanochtend meteen met niet liegen. Ik stond op, keek in de spiegel en zei: ‘Wat heb jij een rotkop.’ Goed begin.

Mijn moeder riep, of ik al uit bed was.

‘Ja.’ Ook goed.

‘Wil je even komen?’

‘Nee.’ Ook goed.

‘Alsjeblieft ...’

‘Oké.’ Het was tegen mijn zin maar liegen was het niet.

Ik liep haar kamer in en daar stond ze zich in een veel te kleine korte broek te proppen.

‘Hoe staat dit me, Sallie Mo?’

‘Leuk.’ Eerste leugen.

Binnen vijf minuten. Toen kwamen Dylan en z’n moeder de camping op. Enorm gezellig. Tweede leugen. Had ik moeten zeggen dat ik de moeder van Dylan nog meer haat dan die van mij? De moeder van Donnie en Beitel is trouwens de ergste bitch.

‘Alles in orde, Sallie Mo?’

‘Perfect, Dylan.’ Derde leugen. Af. Had ik moeten zeggen dat hij een klootzak is, omdat hij weer een heel jaar niets van zich heeft laten horen? Ik was blij dat hij nog leefde!

Alles wat ik hier opschrijf is waar maar alles wat ik vandaag gezegd heb was gelogen. Op naar het sublieme.

‘Dood,’ zei Dylan.

‘Niet geboren,’ zei ik.

‘Als je dood bent heb je tenminste geleefd,’ zei Dylan.

‘Als je niet geboren bent, kun je nog geboren worden,’ zei ik.

‘Als je dood bent niet dan,’ vroeg Dylan, ‘gewoon nog een keer?’

Dat is ons wat-is-erger-spelletje. We doen het al een jaar of vijf, dan hebben we iets om over na te denken in de vijftig weken zonder elkaar. Vorig jaar was de vraag: wat is erger, dood zijn of niet geboren? Je kunt er alle kanten mee op. Het jaar daarvoor was het: schijndood zijn en wakker worden in het vuur in een crematorium of in een kist twee meter onder de grond? Ik was voor het vuur want dan was je voor je doorhad dat je nog leefde echt dood en in een kist moet je nog dagen omkomen van de honger en de dorst.

Dylan was voor de kist.

‘Want ik neem mijn mobieltje mee,’ zei hij.

‘Geen bereik,’ zei ik.

‘Hebben ze dat wel eens uitgezocht?’

‘Of je mobieltje is niet opgeladen of je beltegoed is op.’

‘Denk je dat ik zo stom ben?’

‘Dan vinden ze je eeuwen later als een geraamte dat met z’n handen en z’n voeten tegen het deksel van de kist duwt.’

‘Je kunt vragen of ze een mesje in je hart steken voor je begraven wordt, dan weet je zeker dat je dood bent.’

‘Dan moeten ze het er ook weer uittrekken, anders kan het bloed er niet uit, dan is het een pleister op de wond, een kurk in een fles. Dan lig je de rest van je leven met een mes in je hart in die kist.’ We lachen nooit hardop, Dylan en ik, we grijnzen.

Ik ben al veertien jaar verliefd op hem. Ik ben dertien maar onze vaders waren goede vrienden en toen Dylan werd geboren, zei mijn vader tegen die van Dylan: ‘Ik ga een meisje maken voor die jongen van je.’ Negen maanden later werd ik geboren en toen was ik al een hele poos verliefd op Dylan. Verzonnen dingen zijn vaak de mooiste en het zou zonde zijn om die niet op te schrijven. Maar ik zal er in dit boek steeds bijzetten of iets waar is of niet want ik vind de waarheid dus het allerhoogste,

wat dokter Bloem ook zegt. Dat ik als embryo al verliefd was op Dylan is verzonnen.

Maar dit is waar: vanmiddag zei Dylan: ‘Als je geboren wordt, lacht iedereen. Alleen jij huilt. Als je doodgaat, huilt iedereen. Alleen jij lacht.’ Volgens mij heeft hij dat uit een boek. Maar ik heb hem nog nooit zien lezen.

Omdat Dylan de enige is die weet dat ik besta, is hij de enige die verliefd op me kan worden. Hij is het nog niet maar hij doet wel altijd aardig tegen me. Ik heb eens naast hem op een steiger zitten lezen en toen sloeg ik mijn arm om zijn schouders en die liet hij gewoon liggen. Maar hij deed niks terug. Dus na een poosje haalde ik mijn arm weer weg. Hij dook het water in en ik las verder.

Dit jaar wordt alles anders. Ik ga ervoor zorgen dat hij verliefd op me wordt. Daar gaat dit boek over. Over mijn verovering van Dylan. Ik weet zo langzamerhand wel hoe boeken in elkaar steken.

wil je een kogel door je kop of een mes door je strot?

Vrijdag 10 juli 18.17

Toen kwamen Donnie en Beitel en hun moeder en we waren compleet. Zes tentjes op een camping op een eiland. Drie tentjes voor vier kinderen, drie tentjes voor drie gescheiden moeders. Even voor de duidelijkheid: ik haat mijn moeder niet. Ik haat alles wat ze doet en zegt, dat is wat anders. Mijn moeder heeft geen talent voor het moederschap, ze denkt dat je pas een goede moeder bent als je zorgt dat er ook een vader in de buurt is. Daar is ze dus steeds naar op zoek, naar een vader voor mij. Op alle mogelijke manieren. Het doet pijn aan je ogen en je oren. Als je je best doet, kun je het lief vinden. Maar van mij hoeft het niet, ik heb mijn handen vol aan één ouder.

‘En de rest is stilte,’ zei Hamlet en toen stierf hij. *Hamlet* mocht ik nog uitlezen maar daarna moest het afgelopen zijn. Ik moest gaan schrijven, zei dokter Bloem, alles wat ik zie en hoor en denk, en dat zit ik nu te doen, maar door dat schrijven merkte ik te laat dat Dylan er alweer vandoor was. Fuck. Hij is graag alleen. Tenminste, hij is niet graag bij ons. Bij de anderen. Hij gaat altijd naar het strand en daar vond ik hem vanmiddag ook. Ik zag hem in de verte en begon te sluipen. Door de duinen. Van verliefd zijn leer je goed sluipen.

Dat vloeken zit in mijn genen. Mijn hele familie doet het. Je kunt er behoorlijk oud mee worden. Opa David was tweeënnegentig toen hij doodging. We zijn een sterk geslacht, wij nemen de tijd voor het leven. Mijn moeder is negenendertig maar ze doet alsof ze zestien is. We vloeken niet om iemands God te beledigen of zo, je denkt niet eens aan God als je vloekt. Je denkt ook niet aan stront als je shit zegt en de meeste mensen hebben er geen idee van wat fuck echt betekent. Mijn eerste woord was ‘ottedomme’. Mijn vader was trots op me. Opa David was gordijnen aan het ophangen en toen hij klaar was had hij ergens een oogje overgeslagen en bleef hij

met een haakje zitten. Kon hij helemaal opnieuw beginnen. ‘Godverdomme!’ zei hij. Ik zat met blokken te spelen, ik was een toren aan het bouwen. Vlak voor ik het laatste blokje bovenop kon zetten, viel de toren om.

‘Ottedomme!’ zei ik.

‘Sallie Mo heeft een goed ontwikkeld taalgevoel,’ zei mijn vader, ‘die redt zich wel in de wereld.’ En hij ging ervandoor. Nu baggert hij in Dubai. Maar hij maakt nog ieder jaar tweeënvijftig euro over naar de Bond tegen vloeken. Voor een euro per week mag je het hele jaar vloeken van ze, zegt hij. Niet waar. Ik heb zijn stem al meer dan tien jaar niet gehoord, geen idee hoe die klinkt.

Dylan liep langs de zee en ik sloop door de duinen met hem mee. Ik wil in de korte tijd die we samen zijn niks van hem missen.

Geen voetstap, geen woord, geen knipoog, geen grijns. Ik ben een stalker maar Dylan weet het niet dus hij heeft er geen last van. Dan mag het wel, vind ik. Ik schreef dat ik mijn hele leven niks anders heb gedaan dan lezen, maar dat is niet waar. Als ik op het eiland ben, doe ik niks anders dan Dylan stalken. En me voorstellen hoe het is om verkering met hem te hebben. Dan speel ik romantische shitboeken na in mijn hoofd. Bizar.

En als ik bij opa David ben, was, las ik ook niet, dan praatte ik over de boeken die ik had gelezen. Ook als we zaten te vissen. Of hij vertelde verhalen. Het tweede woord dat ik kon zeggen was ‘mondjetoe’.

Dat kwam uit een verhaal dat hij me zeker honderd keer verteld heeft, over een kabouter die Mondjetoe heette.

‘Je oudoom Babel vond het zó mooi,’ zei hij altijd voor hij begon, ‘hij kende het uit zijn hoofd.’ Ik kende het ook uit mijn hoofd maar dat is lang geleden. Volgens mij ging het zo:

Er was eens een bos vol dieren en kabouters en die zagen dat de maan steeds kleiner werd en ze dachten dat het alleen maar zo leek – omdat de verf afbladderde. Op een nacht was de maan helemaal verdwenen en ze werden ongerust. Er moest iemand naar de maan om haar opnieuw te schilderen. De oude uil zat zo zwaar te peinzen, dat de tak waarop hij zat doorboog.

‘Daar moest Babel zó om lachen,’ zei opa David.